

**УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
СЕКТОР ІНФОРМАЦІЇ З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА**

61003, м. Харків, вул. Кооперативна, 13
т. 731-31-32

**РОБОТА ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА ХАРКІВЩИНИ
В РАМКАХ РОКУ АНТОНА ПАВЛОВИЧА ЧЕХОВА**

(Оглядова довідка за матеріалами періодичних видань 2010 року)

Матеріал підготувала: Казанцева Н.Ю. – зав. сектором інформації
з питань культури і мистецтва Харківської
обласної універсальної наукової бібліотеки

Харків 2010

Робота закладів культури та мистецтва Харківщини в рамках Року Антона Павловича Чехова

(Оглядова довідка за матеріалами регіональних періодичних видань)

2010 рік рішенням ЮНЕСКО було оголошено Роком Чехова.

За своє коротке життя у 45 років А. П. Чехов написав багато творів, але то були не романи, а переважно короткі оповідання, повісті, п'єси. І в цьому заключається один із феноменів письменника.

Вже при житті Чехов був одним із найбільш популярних авторів і придбати право на монопольне видання його творів змагались такі велетні видавничої справи як О.С. Суворін (газета „Новое время”) і А.Ф. Маркс (журнал „Нива”).

А.П.Чехова було удостоєно вищої літературної премії – Пушкінської і за чотири роки до смерті обрано почесним академіком по розряду вишуканої словесності Академії наук. Чехову влаштовували фантастичні овації у зв'язку із постановкою його п'єс у Художньому театрі... Але ці почесні мало тішили його честолобство і навіть приводили до зняковіння. Він знав для себе вищу радість – бути вільним художником і не терпіти ніяких пут...(8).

29 січня 2010 року Антону Павловичу Чехову виповнилось 150 років від дня народження.

3 нагоди ювілею 27 січня у Харківському академічному російському драматичному театрі ім. О.С. Пушкіна відбулися урочистості, присвячені цьому видатному російському письменнику і драматургу. На сцені театру того вечора давали геніальну чеховську „Чайку” у режисерській трактовці народного артиста України О.С. Барсегяна. (1).

150-річчю від дня народження Чехова приурочив комедію „22 поцілунки, 4 млості та 1 мігрень” Академічний театр ім. Т.Г. Шевченка. Вистава відбулась 31 січня на малій сцені „Березіль”.(9).

У рамках Року письменника у Запорізькому академічному українському музично-драматичному театрі імені Володимира Магара відбулась масштабна мистецька акція – „День Чехова”.

Співорганізатор події – харківський театр-студія „ЕКМАТЕДОС”, творчий керівник – заслужений діяч мистецтв України Ігор Борис. Молоді актори зіграли на академічній сцені оригінальну експериментальну виставу „Люди, львы, орлы и куропатки...” за п'єсами Антона Чехова. (12).

А 11 червня біля Дзеркального струменю було помічено класика російської літератури, який неспішно прогулювався по алеї. Копія Антона Павловича Чехова у натуральну величину зазивала харків'ян взяти участь у вивченні місця і ролі письменника в літературі, а також дозволила усім бажаючим безкоштовно сфотографуватися поряд із собою.

Харків'яни появу живої скульптури сприйняли позитивно і висловили побажання залишити тут Чехова на постійне місце проживання.

Проте, виявилось, що автор „Чайки” заглянув у сквер ненадовго, щоби запросити жителів і гостей міста відвідати виставку робіт молодих

фотографів, художників і дизайнерів, які постарались показати своє бачення особистості письменника і його творчості. Захід проходив 18 – 25 червня у фойє Дому актора. (7).

Ім'я великого російського письменника увічнено на карті Харкова, в тому числі і досить-таки незвичним способом.

Є вулиця Чехова на Новій Баварії, а у 2009 році в центрі міста на Сумській, відкрився бар-ресторан „Чехов”.

Чому „Чехов”?

Менеджер по зв'язкам із громадськістю бару-ресторану на це запитання відповіла словами самого А.П. Чехова: „Потому что имена даются не за заслуги, а в честь и воспоминание когда-то живших замечательных людей...”. У день ювілею класика, музику, популярну за життя А.П.Чехова, тут грав спеціально запрошений квартет „Dolce Quartet” (фортепіано, скрипки, віолончель). (2).

У Харкові немає монумента письменнику. Проте це зовсім не означає, що у Першій столиці не шанують пам'ять Антона Павловича. Адже, як відомо, кращий пам'ятник письменнику – це видання його книг. А найкращий – книгозбірня, названа на його честь.

З кінця 1960-х років ім'я Чехова носить одна з найстаріших у Харкові Центральна бібліотека Орджонікідзевського району, яку у народі лагідно називають „Чеховкою”. Повз неї неможливо пройти, щоб не зупинитись. Просто на великих вікнах тут часто можна побачити цікаві виставки. От і до сьогоднішніх роковин – „Чехов размышляет. Чехов мечтает. Чехов смеется”. Кожного року у бібліотеці святкують день народження Антона Павловича, і кожного разу організатори урочистостей намагаються здивувати відвідувачів чимось новим. У Рік Чехова, на честь 150-річчя з дня його народження ЦРБ влаштувала літературно-музичний вечір „Художник життя”.

У читальній залі було розгорнуто книжкову виставку „Чехов сьогодні”, на якій представлені твори митця, видані в Україні за роки незалежності. З маловідомими фактами біографії й творчості А.П.Чехова ознайомила майстер художнього слова Алла Філіпова. Зокрема, вона розповіла про дружбу Антона Павловича з композитором П.І. Чайковським. Чи не найбільший інтерес викликала розповідь про ювіляра, яку підготував професор Харківського національного університету імені Каразіна В.В.Ульянов, - „А.П. Чехов і Україна”. Йому вдалося відшукати рідкісні фото письменника та його рідних. Цікаво було почути історію кохання письменника до актриси московського театру Ольги Кніппер. (3,6,11).

Харківська спеціалізована музично-театральна бібліотека ім. К.С. Станіславського присвятила ювілею А.П. Чехова виставку „Чехов на харьковской сцене”. Звичайно, Чехов представлений у ній як драматург, а ще – у рідкісних документах. На виставці виставлені книги, фотографії, афіші, газетні та журнальні рецензії на вистави, а також фотографії, зроблені під час постановок відомих радянських режисерів В. Ненашева і О. Крамова у 1959-69 роках, матеріали про сучасні постановки п'єс Чехова у харківських театрах, про студентські чеховські спектаклі.

Загалом, майже століття – від 1912 до 2010 року – відображено в документах і художніх матеріалах виставки, які розповідають про чеховські вистави, які йшли у різний час на сценах харківських театрів. (4).

Цикл заходів в рамках Року Чехова було проведено у Харківській обласній універсальній науковій бібліотеці. Зокрема, на міському абонементі та у читальній залі було розгорнуто книжкові виставки „Тонкий знаток душ человеческих” та „Писатель времени без событий”; оформлено фото-стенд до 150-річчя А.П. Чехова та виставку театральних афіш „Чеховская афиша”. Відбувся літературно-музичний вечір „Мне снился сад...” та пройшла творча акція „Читаем Чехова”.

ХОУНБ було оголошено конкурс серед бібліотек області на кращий соціокультурний захід, присвячений Року Чехова.

У бібліотеках Лозівського району пройшли: виставка-портрет „Чехов сегодня и всегда” та літературний вечір „Дорогами жизни Антона Павловича Чехова” – у Надзівській сільській бібліотеці-філії; літературно-ігрова вітальня „Художник жизни” – у Шатівській сільській бібліотеці; літературна візитка до 150-річчя від дня народження Чехова „Доктор смехотерапевт” та виставка літератури „А.П. Чехов: вчера, сегодня, завтра” – у Катеринівській сільській бібліотеці-філії; вечір-портрет „Он любил людей и верил в их счастливое будущее” – у Новоіванівській бібліотеці-філії.

У Зміївській ЦБ в рамках літературно-музичної вітальні „Книга і музика” до Року Чехова відбулась віртуальна подорож „Українські мотиви у творчості Чехова”. До заходу у читальному залі бібліотеки була розгорнута ілюстративно-документальна виставка „Життя Чехова – неймовірне, його творчість – дивовижна”, відбувся огляд літератури, представленої на виставці.

У Зміївській дитячій бібліотеці проведено літературний вечір „Антон Чехов і Україна”.

У Зміївській міській бібліотеці була розгорнута книжкова виставка „Антон Чехов: „Україна дорога і близька моєму серцю”.

У Шелудківській сільській бібліотеці проведена літературна композиція „Чехов: погляд з XXI століття”. Книжкову виставку „Рідкісний дар краси” до 150-річчя від дня народження А.П.Чехова підготували у Зідківській бібліотеці. Огляд-дослідження „Про витоки українських мотивів у творчості А. Чехова” підготувала і провела Геніївська сільська бібліотека-музей ім. Галини Підпригори. Мохначанська сільська бібліотека підготувала розгорнуту книжково-ілюстративну виставку „Тонкий знаток душ человеческих”.

У Барвінківській ЦБ до 150-річчя з дня народження Чехова було організовано розгорнуту книжкову виставку-музей „Доктор Чехов лечит души”.

Краснокутська ЦДБ провела вечір-портрет „Чехов – відомий і таємничий”.

Давно помер Антон Павлович Чехов, але нетлінною залишилась пам'ять про нього.

Письменник Бунін згадував, як у словесній суперечці з ним завжди скромний Чехов раптом запально заявив: „Ни в коем случае не можем мы исчезнуть после смерти. Бессмертие – факт. Вот погодите, я докажу вам это...”.

Які ще докази потрібні? Як завжди, правим виявився доктор Чехов.
(10).

Література:

1.Анничев А. „Чайка” и судьба русского театра в Украине / А. Анничев // Время.- 2010.- 29 янв.- (В свете рампы).

2.Гамерская И., Запорожская О. Ужин с классиком / И. Гамерская, О. Запорожская // Время.- 2010.- 29 янв.

3.Кизим Г. У ювіляра і бібліотеки – одне ім'я / Г. Кизим // Слобід. край.- 2010.- 4 берез. (До 150-річчя А.П. Чехова).

4.Морская М. Памяти Чехова / Морская М. // Время регионов Харьковщины.- 2010.- 13 марта.

5.Омельченко М. Встреча с Чеховым / М. Омельченко // Слово ветерана.- 2010.- 24 февр.- (К 150-летию А.П.Чехова).

6.Питя И. Имя обязывает / И. Питя // Время.- 2010.- 29 янв.- (В мире книг).

7.Руденко В. Антон Чехов прогулялся по городу / В. Руденко // Веч. Харьков.- 2010.- 12 июня.- (Перфоманс).

8.Рыбальченко Р. Известные люди. Последний классик / Р. Рыбальченко // Вісті Дергачівщини.- 2010.- 6 лют.

9.Седунова Е. Чехов смеется, грустит, забавляет / Е. Седунова // Харьк. Известия.- 2010.- 30 янв.

10.Спасская Н. Чехов и Харьков / Спасская Н. // Время.- 2010.- 29 янв.- (Юбилей. Сегодня – 150 лет со дня рождения великого русского писателя).

11.Федоренко А. С Чеховым по Харькову / А. Федоренко // Соц. Харьковщина.- 2010.- 29 янв.- (Культура).

12.Ювілей Чехова в координатах: Запоріжжя-Харків // Українська культура.- 2010.- № 7-8.

Матеріал підготувала: Казанцева Н.Ю – зав. сектором інформації з питань культури та мистецтва.